

Kongelig kunngjøring

av 13 mai 1938

117631

inneholdende visse nøytralitetsforskrifter.

VI HAAKON , Norges Konge, gjør vitterlig:

Angående Norges nøytralitet under krig mellom fremmede makter skal følgende forskrifter komme til anvendelse fra det tidspunkt og i den utstrekning Kongen bestemmer.

§ 1. Krigførende makts krigsskib har adgang til norske havner og til annet norsk territorialfarvann med de undtagelser og innskrenkninger og på de vilkår som er angitt nedenfor.

§ 2.

1. Krigførende makts krigsskib har ikke adgang til havner og havneområder, som er kunngjort som norske krigshavner eller som hørende til kystbefestningenes forsvarsområder.
2. Krigførende makts krigsskib har heller ikke adgang til slikt indre territorialfarvann hvortil adgangen er sperret ved undervannsminer eller andre forsvarsmidler.

Med norsk indre territorialfarvann forstås i denne kunngjøring norske havner, havneinnløp, vikar og fjorder samt de deler av norsk territorialfarvann som er beliggende innenfor og mellom norske øyer, holmer og skjær, som ikke til stadighet overskylles av havet.

3. Undervannsbåter, som tilhører krigførende makt og er utrustet for krigsbruk, har ikke adgang til å ferdes eller opholde sig i norsk territorialfarvann.

Dette forbud skal dog ikke komme til anvendelse på undervannsbåt, som i hårdt vær eller i tilfelle av

havari er nødt til å inngå på forbudt område og gjennom internasjonalt signal gi til kjenne foranledningen til sitt nerver. Så snart det kan skje, etterat årsaken til ankomsten er ophørt, skal undervannsbåten forlate området. Undervannsbåt skal, når ikke tvingende omstendigheter er til hinder for det, innen norsk territorialfarvann holdes i overvannsstilling og derunder stadig ha nasjonalflagget heist.

4. Kongen forbeholder seg, når særskilte omstendigheter gjør det påkrevd til beskyttelse for rikets suverenitetsrettigheter og til oprettholdelse av dets nøytralitet, under iakttagelse av folkerettens almindelige ^{an dre} grunnsetninger, å forby adgang til norske havner og andre avgrensede områder av norsk territorialfarvann enn de ovenfor nevnte.

5. Kongen forbeholder sig likeledes å forby adgang til norske havner og ankerplasser for det eller de av de krigførende krigsskib, som har undlatt å rette sig efter de kompetente myndigheters bestemmelser, eller som har krenket rikets nøytralitet.

§ 3.

11. Kapere har ikke adgang til norsk havn eller annet norsk territorialfarvann.

2. Heller ikke har væpnet handelsskib som tilhører en krigførende, adgang til norsk havn eller annet norsk territorialfarvann, dersom bevæpningen har annen hensikt enn selvforsvar.

§ 4.

1. Krigførende makts krigsskib må ikke forbli i norske havner, på norske ankerplasser eller i annet norsk

territorialfarvann lenger enn 24 timer, uten i tilfelle av havari, grunnstötning, hårdt vær eller i de tilfelle som er omhandlet nedenfor under punkt 3 og 4. Skibet skal i disse tilfelle avgå umiddelbart efter at årsaken til forsinkelsen er ophört; i tilfelle av havari eller grunnstötning skal vedkommende myndighet fastsette en frist, som kan anses tilstrekkelig til at skibet kan få sine skader reparert og ved grunnstötning komme av grunnen. Dog innvilges ingen forlengelse av opholdet ut over 24 timer, når det er åpenbart at skibet ikke innen rimelig tid kan gjøres sjödyktig, og heller ikke, når dets skader er forårsaket ved motstanderens krigshandlinger.

Det som således gjelder en tidsbegrensning for tillatt anløp, ~~för~~ ikke anvendelse på krigsskib som utelukkende brukes i religiöse, vitenskapelige eller menneskevennlige formåls tjeneste, eller på militære hospitalskib.

2. Ikke flere enn tre krigsskib, tilhørende samme krigførende makt eller innbyrdes forbundne krigførende makter, må samtidig oppholde sig i samme norske havn eller på samme norske ankerplass eller i havner og ankerplasser innen samme kystdistrikt, for såvidt kysten er inndelt i distrikter i dette öiemed.
3. Dersom krigsskib, tilhørende begge krigførende parter samtidig oppholder sig i samme norske havn eller på samme norske ankerplass, må krigsskib, som tilhører den ene av de krigførende, ikke forlate havnen eller ankerplassen, för minst 24 timer er gått, siden krigsskib, tilhørende den annen krigførende, er avgått. Skibene skal avgå i samme rekkefølge hvori de er ankommet med mindre det skib som först er ankommet, er i den situation at der blir tilstått forlengelse av tiden for dets ophold.
4. Når et krigsskib, tilhørende en krigførende makt, og et handelskib, som förer motstanderens flagg, samtidig befinner sig i

samme norske havn eller på samme norske ankerplass, skal krigsskibet ikke forlate havnen eller ankerplassen, för minst 24 timer er gått efter handelsskibets avgang. De kompetente myndigheter skal regulere handelsskibets avgang på en slik måte at tiden for krigsskibets ophold ikke unödig forlenges.

§ 5.

1. På krigförende makts krigsskib må der i norsk havn eller på norsk ankerplass bare foretas slike reparasjoner til avhjelp av lidte skader, som er uomgjengelig nödvendige for skibets sjödyktighet; men der må ikke utföres arbeider som på noen måte kan öke skibets stridsdyktighet. Skader, som vitterlig er forårsaket ved motstanderens krigshandlinger, må ikke repareres ved benyttelse av hjelp, som er skaffet innen norsk territorium. De kompetente norske myndigheter skal bestemme hvilke reparasjoner som kan utföres, og reparasjonene skal da utföres så hurtig som mulig og under iakttagelse av den frist som er fastsatt overensstemmende med § 4, punkt 1.
2. Krigförende makts krigsskib må ikke benytte sig av norsk havn eller annet norsk territorialfarvann for å fornye eller öke sine militære forråd eller sin bestykning eller for å öke besetningen.
3. Levnetsmidler må i norsk havn eller på norsk ankerplass ikke inn-
tas av krigförende makters krigsskib i större mengder enn nödvendig for å fullstendiggjöre det normale forråd i fredstid.
4. Krigförende makts krigsskib er med hensyn til brenselforsyning i norsk havn eller på norsk ankerplass underkastet samme bestemmelser som i denne henseende gjelder for andre fremmede skib. Dog kan krigförende makts krigsskib bare innta brensel i så stor mengde som er nödvendig for å kunne nå nærmeste havn i eget land, og under ingen omstendighet i större utstrekning enn nödvendig til å fylle de virkelige kullbokser eller brenseltanker. Samme

skib må ikke påny innta brensel i norsk havn eller på norsk ankerplass, før tre måneder er gått siden skibet senest inntok brensel i norsk havn eller på norsk ankerplass.

§ 6. Krigførende maktens krigsskib skal i norsk territorialfarvann bruke rikets faste loser i tilfelle hvor bruk av los er foreskrevet; men de må ikke ellers bruke disse loser uten i tilfelle av havsnød for å undgå sjöfare.

§ 7.

1. Et opbragt skib av fremmed nasjonalitet må ikke føres inn i norsk havn eller til norsk ankerplass uten i tilfelle av sjöudyktighet, hårdt vær eller mangel på brensel eller levnetsmidler. Et slikt skib, som på sådan foranledning er ført inn i norsk havn eller til norsk ankerplass, skal avgå igjen, såsnart årsaken til anløpet er ophört.
2. Krigførende makt må ikke innrette prisedomstol på norsk grunn eller på skib i norsk territorialfarvann. Likeledes er salg av opbragt skib forbudt i norsk havn eller på norsk ankerplass.

§ 8.

1. Krigførende makts militære luftfartöier må, med undtagelse av ambulansfly og fly, som medføres ombord på krigsskib, ikke komme inn på norsk territorium, forsåvidt ikke noe annet gjelder eller måtte bli bestemt vedrørende særskilte områder, overensstemmende med folkerettens almindelige grunnsetninger.
2. Luftfartöi, som medføres ombord på krigførende makts krigsskib, må ikke forlate krigsskibet, så lenge dette befinner sig innen norsk territorialfarvann.

§ 9.

1. De krigførende maktens krigsskib og militære luftfartöier er forpliktet til å respektere rikets suverenitetsrettigheter og til å avholde sig fra enhver handling, som vilde stride mot

dets nøytralitet.

2. Alle fiendtlige handlinger, deri innbefattet anholdelse, visittasjon og opbringelse av skib eller luftfartöi, såvel nøytrale som slike som tilhører motstanderen, er forbudt innen norsk territorium. Om et skib eller luftfartöi blir opbragt der, skal det frigis tillike med dets befal, besetning og last.

§ 10. De gjeldende sundhets-, los-, toll-, trafikk-, havne- og politiforskrifter skal nøie efterleves.

§ 11. Ingen av de krigførende må benytte norsk territorium som basis for krigsoperasjoner mot motstanderen.

§ 12.

1. Det er forbudt for krigførende eller personer i deres tjeneste innen norsk territorium å innrette eller drive radiostasjoner eller å opsette noe annet apparat som har til öiemed å tjene som meddelelsesmiddel for krigførende styrker til lands, til sjøs eller i luften.
2. De krigførendes bevegelige radiostasjoner må ikke, hvad enten de tilhører stridskreftene eller ikke, innen norsk territorium benyttes til avsendelse av radiomeddelelser, uten i tilfelle av nød eller til korrespondanse med norsk myndighet over norsk kyst- eller landradiostasjon eller skibradiostasjon tilhørende den norske marine.

§ 13. Innen norsk territorium er det forbudt for enhver fra luftfartöi eller på annen måte å gjøre iakttagelser vedrørende de krigførendes bevegelser, krigsoperasjoner eller forsvarsforanstaltninger, i det öiemed å gi den annen krigførende part meddelelser herom.

§ 14.

1. Krigførende makt må ikke innrette oplag av brensel på norsk grunn eller på skib som er stasjonert innen norsk territorialfarvann.
2. Skib eller luftfartöi, som åpenbart ferdes i det öiemed å føre

brensel eller andre nødvendighetsartikler direkte til de krigførende makters stridskrefter, må ikke i norsk havn eller på norsk ankerplass innta slike nødvendighetsartikler ut over sitt eget behov.

§ 15.

1. Skib, som har til diemed å brukes til foranstaltninger mot sjöhandelen eller å medvirke til fiendtlige foranstaltninger mot noen av de krigførende, må ikke utrustes eller bevæpnes innen norsk territorium. Heller ikke må skib, som har slikt formål som nettop er nevnt, og som innen norsk territorium helt eller delvis er blitt utrustet for krigsbruk, forlate territoriet.
2. Luftfartöi, som er istand til å gå angrepsvis tilverks mot krigførende, eller som medfører materiell, hvis anbringelse eller benyttelse vilde sette det istand til å gå angrepsvis tilverks, må ikke avgå fra norsk territorium, dersom der er grunn til å anta at luftfartöiet har til formål å benyttes mot krigførende makt. Heller ikke må der innen norsk territorium ombord i luftfartöi utføres arbeider til forberedelse av avgang med slikt formål.

Gitt på Oslo slott 13 mai 1938

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON
(L.S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

K.A. Jnr. 5143/39

Hemmelig.

Tillegg 1
til

Alminnelig instruks for sjøforsvarets sjefer under nøytralitetsvern.

Vedkommende instruksens pkt. 9 meddeles:

"Ved kgl. res. av 3. september 1939 er vedtatt:

- "1. I den krig som er brutt ut mellom fremmede makter og som Norge vil opprettholde fullkommen nøytralitet i, blir de gjeldende nøytralitetsregler og nøytralitetsforskrifter (jfr. kgl. kunngjøring av 13. mai 1938) ikke å håndheve utenfor en avstand av 3 nautiske mil fra kysten.
2. I enhver annen henseende forblir de hittil gjeldende regler om sjøterritoriet i kraft."

Samtidig meddeles at Utenriksdepartementet i skriv av 3. ds. uttaler at det i et senere skriv vil komme tilbake til spørsmålet om hvordan avstanden 3 n. mil skal beregnes."

Kommanderende Admiral, Oslo 4 september 1939.

H. Diesen (s)

E. Corneliussen (s)

K. A. Jnr. 8511/39 II

Hemmelig.Tillegg 2til

Nr. 89

Alminnelig instruks for sjøforsvarets sjøer under nøytralitetsvern av 29. august 1939.Utstrekningen av norsk territorialfarvann.

Under henvisning til pkt. 9, første ledd, i ovennevnte instruks og til Tillegg 1 til samme instruks skal Kommanderende Admiral etter anmodning av Forsvarsdepartementet meddele at under den nå pågående krig skal følgende bestemmelser iakttas med hensyn til håndhevelse av nøytralitetsforskriftene på kysten.

a) På uomstridt norsk sjøområde skal Norges plikter og rettigheter som nøytral stat uavkortet hevdes og krenkelser i tilfelle søkes hindret med de midler som står til rådighet overensstemmende med bestemmelsene i den alminnelige instruks for hvorledes man i forskjellige tilfelle skal opptre innen norsk territorialfarvann (eller norsk territorium).

Som uomstridt sjøområde ansees - foruten krigshavnene og kystfestningenes forsvarsområder - området innenfor en grense av 3 n. mil regnet fra spring lavvannslinje på ytterste pynter, øyer og holmer og fra de ytterste skjær som ikke til stadighet overskylles av sjøen, og ennvidere fra tenkte rette linjer (grunnlinjer) av inntil 6 n. mils lengde og trukket mellom de ytterste punkter på kysten. Disse linjer danner grensen for "indre farvann" i forskriftenes forstand (Se § 2 i kgl. kunngjøring av 13. mai 1939).

Lengden av ovennevnte linjer er satt til ikke over 6 n. mil fordi hverken Storbritania eller Tyskland, så vidt bekjent, for fremmede lands kyster har godkjent grunnlinjer som er lengere enn 6 n. mil for beregning av nøytral stats territorialfarvann.

b) I Oslofjordens munning ansees grensen for norsk territorialfarvann å falle sammen med grensen for Oslofjord krigshavn mellom punkter på linjen Torbjørniskjær fyr - Færder fyr, henholdsvis 3 n. mil vestenfor Torbjørniskjær og 3 n. mil østenfor Lille Færder.

c) Det er imidlertid flere steder på kysten hvor det ville være fordelaktig bl.a. av hensyn til den sivile skipsfarts sikre navigering på norsk sjøterritorium, å trekke grunnlinjer av mere enn 6 n. mils

lengde og beregne sjøområdet 3 n. mil ut fra disse, og hvor også kystlinjen har en slik form at noe lengere grunnlinjer må sies å falle naturlig.

På disse steder vil det fremkomme et sjøområde innenfor 3 n. mil regnet fra de lengere grunnlinjer, men utenfor samme avstand fra grunnlinjer som ikke er over 6 n. mil lange. Det er tvilsomt, om dette område vil bli anerkjent som norsk territorialfarvann av de hovedmakter som er innviklet i den nå pågående krig - spesielt Tyskland og Storbritania. På dette omstridte norske sjøområde skal bestemmelsene i den alminnelige instruks pkt. 10, 11, 15, 16, 17 og 24 ikke anvendes. Overfor krigførendes visitasjon, opbringelse m.v. av handelsskip innen det omstridte område skal sjøforsvarets sjefer gå frem overensstemmende med instruksens pkt. 18, 2. ledd. Overfor andre foreteelser innskrenker de seg til å melde det som iakttas.

d) Det vil senere som bilag til dette tillegg bli gitt fortegnelse over grunnlinjepunktene.

Karter som grunnlinjer og territorialgrenser blir trukket opp i nå behandles som strengt hemmelig og under ingen omstendighet vises utenforstående.

De må ikke brukes som navigeringskarter.

Kommanderende Admiral,

Oslo 27. november 1939.

H. Diesen

E. Corneliusen.